

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

Әлки муниципаль районы
Чиябаш авыл җирлегенә
башкарма комитеты

Исполнительный комитет
Шибашинского сельского поселения
Алькеевского муниципального
района

422886, ТР, Рус Чиябаш авылы,
Тынычлык урамы, 20 й.
Факс (84346) 75-4-37

422886, РТ, Алькеевский район,
с. Русские Шибашы, ул. Мира, д. 20
Факс (84346) 75-4-37

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Рус. Чибаш ав.

КАРАР

2026 елның 13 мартында билгеләнгән 4 нче номер

2026-2028 елларга Татарстан Республикасы
Әлки муниципаль районының Чиябаш авыл
җирлегендә кече һәм урта бизнесны үстерү
муниципаль программасын раслау турында

Әлки муниципаль районының Чиябаш авыл җирлегендә кече һәм урта бизнесны үстерү һәм кече һәм урта бизнес субъектларына эшчәнлек алып бару өчен уңай икътисади мохит тудыру максатыннан, 20.03.2025 елгы 33-ФЗ номерлы "Дәүләт хакимиятенә бердәм системасында җирле үзидарәненә гомуми принциплары турында" Федераль закон, 24.07.2007 елгы 209-ФЗ номерлы "Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында" Федераль закон, 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ЗРТ номерлы "Татарстан Республикасында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында" ТР Законы нигезендә, Әлки район прокурорының 28.01.2026 елгы 02-08-02-2026 / 72-26-20920007 номерлы федераль законнарны бозуларны бетерү турындагы тәкдимиен карап, Чиябаш авыл җирлегенә башкарма комитеты, Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы

ЧАРАЛАР БИРӘ:

Өлеге карар кушымтасына туры китереп, "2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Чиябаш авыл җирлегендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү" муниципаль программасын расларга.

2. Бу карарны авыл җирлегенә халкының күпләп җыела торган урыннарында бастырып чыгарырга һәм аны Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

Чиябаш авыл башкарма
комитеты җитөкчесе

Р.А. Сәлахов

Кушымта
Өлки муниципаль районының
Чиябаш авыл җирлеге башкарма
комитеты карарына
2026 елның 13 мартыннан № 4

"КЕЧЕ ҺӘМ УРТА ЭШКУАРЛЫКНЫ ҮСТЕРҮ" ПРОГРАММАСЫ
ЧИЯБАШ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ
ӨЛКИ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
2026-2028 еллар өчен"

2026 ел

Эчтәлек

Программа паспорты

1. Программаны гамәлгә ашыру даирәсенең тасвирламасы. Программа хәл итәргә омтылган проблемалар һәм аларны хәл итү юллары.
2. Программаның максаты, бурычлары, төп көтелгән йомгаклау нәтижеләренең тасвирламасы, аны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары
3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы
4. Программаның социаль-икътисади нәтижеләлеген бәяләү

Программа паспорты
 "Кече һәм урта бизнесны үстерү
 Чиябаш авыл җирлеге
 Татарстан Республикасының Әлки муниципаль округы
 2026-2028 елларга"

Программаның исеме	2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Чиябаш авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү" программасы (алга таба Программа дип атала)										
Программаны эшләү өчен нигез	2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы "Дәүләт хакимиятенең бердәм системасында җирле үзидарәнең гомуми принциплары турында"гы Федераль закон; 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы "Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында"гы Федераль закон; 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ЗРТ номерлы "Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү										
Программа эшләүче	Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Чиябаш авыл җирлеге башкарма комитеты										
Программаны финанслау күләме һәм чыганаclarы	<p>Программаны җирле бюджеттан финанслауның гомуми күләме 3000 сум тәшкит итә, шул исәптән:</p> <p style="text-align: center;">(мең сум)</p> <table border="1" data-bbox="639 1249 1422 1442"> <thead> <tr> <th>Ел</th> <th>Җирле бюджет акчалары</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2026 ел</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>2027 ел</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>2028 ел</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Барлығы</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	Ел	Җирле бюджет акчалары	2026 ел	1	2027 ел	1	2028 ел	1	Барлығы	3
Ел	Җирле бюджет акчалары										
2026 ел	1										
2027 ел	1										
2028 ел	1										
Барлығы	3										
Программаның максаты	Кече һәм урта бизнесны үстерү өчен уңай шартлар тәэмин итү, инновацион икътисад формалаштыруда төп компонент буларак кече һәм урта бизнесның санын арттыру һәм көндәшлеккә сәләтлелеген тәэмин итү, шулай ук торак пунктның социаль-икътисади үсеше проблемаларын хәл итүгә аларның өлешен арттыру.										

<p>Программаның максатлары</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Торак пунктта кече хужалыкларның тотрыклы үсеше өчен шартлар тудыру; 2. Эшқуарлык өчен кадрлар потенциалын үстерү; 3. Кече һәм урта бизнес өчен консультация хезмәтләренең сыйфатын яхшырту; 4. Икътисади яктан актив халыкны эшқуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү.
<p>Программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары</p>	<p>2026-2028 еллар</p>
<p>Программаны гамәлгә ашыручылар</p>	<p>Әлки муниципаль районының кече һәм урта бизнес субъектлары, шулай ук үзмәшгуль затлары , Әлки муниципаль районының Чиябаш авыл жирлеге башкарма комитеты</p>
<p>Программа максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелгән йомгаклау нәтижәләре</p>	<p>Программа чараларын тулысынча гамәлгә ашыру безгә 2028 елның ахырына кадәр түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - микропредприятиеләр һәм шәхси эшқуарлар тарафыннан житештерелгән продукция (хезмәт күрсәтү) әйләнешенең еллык үсешен саклап калу ; - Әлки муниципаль районында эшләүче кече һәм урта бизнес субъектлары (шул исәптән үзмәшгульләр) санының ел саен артуын саклап калу; - микропредприятиеләр) һәм урта предприятиеләр хезмәткәрләренең уртача санының (тышкы өлешчә эш көне хезмәткәрләрен исәпкә алмаганда) барлык предприятиеләр хезмәткәрләренең уртача санында (тышкы өлешчә эш көне хезмәткәрләрен исәпкә алмаганда) өлешен арттыру ; - кече һәм урта бизнес предприятиеләренә консультация ярдәме күрсәтү; - кече һәм урта бизнес секторында яңа эш урыннары булдыру (шул исәптән яңа теркәлгән шәхси эшқуарлар); <p>Шуның белән беррәттән, Программа чараларын гамәлгә ашыру кече һәм урта бизнес инфраструктурасының уңышлы эшләве өчен шартлар тудыруны, кече һәм урта бизнес өлкәсендә товарлар (эшләр, хезмәтләр) житештерү күләмен арттыруны, шулай ук аларның эшчәнлегенән авыл жирлеге бюджетына салым керемнәрен арттыруны күздә тоту.</p>

1. Программаны гамәлгә ашыру даирәсенә тасвирламасы. Программа хәл итәргә омтылган проблемалар һәм аларны чишү юллары

2026 елда Әлки муниципаль районының Чиябаш авыл җирлегендә 2 кече һәм урта предприятие эшләгән (2025 елга караганда 1гә кимрәк); шәхси эшқуарлар саны узган елгы дәрәжәдә калган, ә үзмәшгуль гражданныр саны (2025 елга караганда 4кә кимрәк).

1 нче таблица

Чиябаш авыл җирлегендә эшқуарлык үсешенә төп тенденцияләре
Татарстан Республикасының Әлки муниципаль округы

Индикатор	2023 ел ел (факт)	2024 ел ел (факт)	2025 ел ел (дәрәжә)
Икътисади яктан актив эшқуарлык субъектлары саны:	10	9	8
кече һәм урта предприятиеләр, берәмлекләр	3	3	2
шәхси эшқуарлар - барлығы, берәмлек	7	6	6
үзмәшгульләр , берәмлекләр	14	12	8

2 нче таблица

Икътисади эшчәнлек төре буенча кече һәм урта бизнес субъектлары саны

Эшчәнлекләр	Үлчәү берәмлекләре	чынбарлыктагы бәя
		01.01.2026 көнгә
Икътисади яктан актив кече бизнес субъектларының гомуми саны исәпкә алынган	берәмлекләр	7
шул исәптән икътисади эшчәнлек төрләре буенча: Авыл хужалыгы, аучылык һәм урман хужалыгы	берәмлекләр	1
Балык тоту, балык үрчетү	берәмлек	
Тау эшләре	берәмлек	
житештерү тармаклары	берәмлек	
Электр энергиясе, газ һәм су житештерү һәм	берәмлек	
Төзелеш	берәмлек	
Күпләп һәм ваклап сату; автомобильләрне,	берәмлек	2
Кунакханәләр һәм ресторанныр	берәмлек	
Транспорт һәм элементә	берәмлек	4
Финанс эшчәнлегә	берәмлек	-
Күчәмсез милек белән бәйлә операцияләр,	берәмлек	-

Дәүләт идарәсе һәм хәрби куркынычсызлык;	берәмле	-
Мәгариф	берәмле	-
Сәламәтлек саклау һәм социаль хезмәтләр	берәмле	-
Башка коммуналь, социаль һәм шәхси	берәмле	-
Йорт хужалыгы хезмәтләрен күрсәтү	берәмле	-
Экстерриториаль оешмалар эшчәнлеге	берәмле	-
Башкалар	берәмле	-

Төп күрсәткечләрне анализлау төбөктә кече һәм урта бизнес үсешендә уңай динамика күзәтелә.

Кече һәм урта бизнесны үстерүгә ярдәм итү өчен киң чаралар гамәлгә ашырыла :

- жиһазлар арендасы системаларына ярдәм күрсәтү һәм кече һәм урта бизнес чыгымнарын субсидияләү,

төрле икътисади эшчәнлек төрләрендә кече һәм урта бизнесны үстерүгә юнәлтелгән микрокредитлар бирү ;

- кече һәм урта бизнес вәкилләре һәм үз бизнесын башларга планлаштырган шәхесләр өчен консультацияләр бирү системасы, шулай ук күп санлы белем бирү проектлары һәм тренинглар эшли;

- кооперативларны, шәхси хужалыкларны, яңа башлап жибөрүче фермерларны һәм гаилә фермаларын үстерүгә ярдәм итү программалары , шулай ук эшкуарлыкка ярдәмнең башка формалары гамәлгә ашырыла ;

- кече һәм урта бизнес предприятиеләренең продуктларын популярлаштыру өчен чаралар үткәрелә, шул исәптән бизнес-миссияләр, конференцияләр, тренинглар, шулай ук күргәзмәләр һәм ярминкәләр;

- башка ярдәм чаралары .

Кече бизнес предприятиеләренә мәгълүмати ярдәм күрсәтү һәм бизнес булдыруны стимуллаштыру буенча актив кампания кысаларында, аның максаты - житештерү һәм хезмәт күрсәтү белән шөгыйльләнүче, эчке һәм тышкы базарларда көндәшлеккә сәләтле кече һәм урта предприятиеләр санының тотрыклы үсешен тәэмин итү, түбәндөгеләр гамәлгә ашырылды: барлык мәгълүмат Әлки муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылды, һәм эшкуарлыкның конкрет мәсьәләләренә багышланган һәм бу өлкәдәге актуаль мәсьәләләренә тикшерүгә, шулай ук аны алга таба үстерү өчен урта чаралар эшләүгә юнәлтелгән очрашулар, конференцияләр, форумнар һәм түгәрәк өстәлләр даими рәвештә үткәрелде.

урта бизнес субъектларын кече һәм урта бизнес субъектларына һәм үзмәшгульләргә дәүләт ярдәме күрсәтүнең гамәлдәге чаралары, шулай ук эшкуарлык өлкәсендәге законнардагы үзгәрешләр турында хәбәрдар итү өчен кызыксынучы оешмалар белән берлектә даими рәвештә чаралар үткәрелде .

2. Программаның максаты, бурычлары, көтелгән төп йомгаклау нәтижәләренең тасвирламасы, аны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары

Программаның кече һәм урта бизнесны хуплауга һәм үстерүгә юнәлтелгән максаты - бизнес активлығы үсешә өчен уңай климат тудыру, эшқуарлык үсешенә төп чикләүләрнең йогынтысын киметү һәм эшқуарлыкка ярдәм итүне Әлки муниципаль районының Шибашинский авыл жирлегенең стратегик максатларына, бурычларына һәм үсеш өстенлекләренә интеграцияләү.

Моның өчен урта вакытлы чорга социаль-икътисади үсешнең төп максатлары билгеләнә һәм бу максатлар кысаларында кече һәм урта бизнесны хуплау чаралары гамәлгә ашырылырга тәкъдим ителә.

Эшлекле жәмгыятьнең сораштырулары һәм анкеталары мәгълүматларына нигезләнәп, торак пунктта эшқуарлык үсешенә комаचाулы торган төп проблемалар түбәндәгеләр:

- кадрлар житмәү;
- кече һәм урта бизнес өчен салым йөгенең югары дәрәжәсе;
- финанс ресурсларының түбән булуы;
- жир һәм күчемсез милекнең булуы;
- энергетика инфраструктурасының булуы;
- яңа жиһазлар сатып алу белән бәйле проблемалар.

Программаның максаты - кече һәм урта бизнесны үстерү өчен уңай шартлар тәэмин итү, инновацион икътисад формалаштыруда мөһим компонент буларак кече һәм урта бизнес санын арттыру һәм аларның көндәшлеккә сәләтлелеген тәэмин итү, шулай ук төбәкнең социаль-икътисади үсешә проблемаларын хәл итүгә аларның өлешен арттыру.

бурычларны хәл итәргә кирәк :

1. Торак пунктта кече хужалыкларның тотрыклы үсешә өчен шартлар тудыру;
2. Эшқуарлык өчен кадрлар потенциалын үстерү;
3. Кече һәм урта бизнес өчен консультация хезмәтләренә сыйфатын яхшырту;
4. Икътисади яктан актив халыкны эшқуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү.

Программаның төп эшчәнлеге Программаның максатларына һәм бурычларына нигезләнәп формалаша.

Шул ук вакытта, диярлек һәр проблеманы хәл итү кысаларында, кече һәм урта бизнесны үстерүгә юнәлтелгән чаралар каралган, шул исәптән аларның санын арттыру һәм яңа эш урыннары булдыруны күздә тоткан бизнесны үстерү ягыннан да.

Программаның төп эшчәнлегенең үзенчәлекләре

Гомумән алганда, кече һәм урта бизнесны хуплау чараларын ике төп юнәлешкә бүлеп була:

1. Кече һәм урта бизнес предприяттиеләренә консультатив ярдәм күрсәтү эшчәнлеге;
2. Эшқуарлыкны үстерү буенча башка эшчәнлекләр.

Эшқуарларга консультация ярдәме күрсәтү программасына түбәндәге чаралар кертеләчәк:

- Республика һәм федераль бюджетлардан бирелә торган эшқуарлыкка ярдәм программалары буенча мәгълүмати һәм консультация ярдәме күрсәтү;

Эшқуарлыкны үстерү өчен башка чаралар:

- кече һәм урта бизнесны үстерү проблемалары һәм аларны хәл итү юллары буенча сораштыру үткәру;
- гамәлдәге эшқуарлыкка ярдәм программалары кысаларында, законнардагы үзгәрешләр һәм үсешләр аркасында килеп чыккан актуаль хокукый мәсьәләләр

буенча кече һәм урта бизнес вәкилләре өчен очрашулар һәм семинарлар үткөрү;
- кече һәм урта бизнес субъектларына мәгълүмати ярдәм күрсәтү һәм үз бизнесларын булдыруны алга этәрү кампаниясен оештыру, шул исәптән яшьләр жәмгыяте арасында.

Максатлар һәм бурычлар буенча төп эшчәнлекләр исемлегенә Программа кушымтасында күрсәтелгән.

Программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары

Программа 2026 елдан 2028 елга кадәр гамәлгә ашырылачак.

3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру белән Әлки муниципаль районының Чиябаш авыл җирлегенә башкарма комитеты җитәкчелек итә:

- Программа чараларын гамәлгә ашыруны планлаштыруны, үзара бәйләнешне, координацияләүне һәм контрольдә тотуны оештыра;

- программа чаралары исемлеген, максатчан индикаторларны һәм Программаның нәтижелелек күрсәткечләрен әзерли һәм камилләштерә.

Программаны гамәлгә ашыруда Әлки муниципаль районының Чиябаш авыл җирлегенә башкарма комитеты гамәлгә куючы оешмалар белән хезмәттәшлек итә. Гамәлгә ашыручы оешмалар программа чараларын вакытында һәм сыйфатлы гамәлгә ашыру өчен җаваплы.

4. Программаның социаль-иқтисади нәтижелелеген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- кече һәм урта бизнесның эчке һәм тышкы базарларда көндәшлеккә сәләтлелеген арттыру;

- яңа эшләнмәләрне стимуллаштыру һәм яңа технологияләрнең үсешен стимуллаштыру;

- кече һәм урта бизнес тарафыннан мәгълүмати технологияләрне куллануны киңәйтү;

- эшқуарлык эшчәнлегенә кызыксынуны арттыру юлы белән халык арасында эшлекле активлыкны үстерү;

- кече һәм урта бизнесның финанс һәм матди ресурсларга керүен тәэмин итүче механизмнарны камилләштерү;

- кече һәм урта бизнес өчен мәгълүмати һәм консультация ярдәме күрсәтүне яхшырту;

- дәүләт һәм муниципаль заказларны үтәү өчен кече һәм урта бизнес субъектларын җәлеп итү.

5. Программаны финанслау

Кече һәм урта бизнес субъектларына методологик, консультатив һәм мәгълүмати ярдәм күрсәтү, шулай ук финанс, мәгълүмати һәм башка ярдәм формаларын алу механизмнары турында мәгълүмат бирү максатыннан, җирле бюджеттан түбәндәге чаралар финанслана:

(мең сум)

Чара исеме	2026 ел ел	2027 ел ел	2028 ел ел
Кече һәм/яки урта бизнес өчен методик кулланмалар, мәгълүмати буклетлар, брошюралар, плакатлар һәм белешмәлекләр эшләү	1	1	1

Кушымта

Татарстан Республикасы Өлки муниципал районының Чиябаш авыл жирлегендө кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү" программасы нәтижеләрен бәяләү максатлары һәм күрсәткечләре 2026-2028 елларга"

Төп вакыйгаларның исеме	Бурычны үтәү	Башкаручылар	Төп эшчәнлекләргә эшчәнлекчеләрне темамлау өчен соңгы сроклар	Нәтижелелек күрсәткечләре, үлчәү берәмлекләре	Индикатор кыйммәтләре		
					2026 ел	2027 ел	2028 ел
<p>Максат: Кече һәм урта бизнесны үстерү өчен уңай шартлар тудыру, инновацион икътисад формалаштыруда төп компонент буларак кече һәм урта бизнес санын арттыру һәм аларның конкурентлыкка сәләтлелеген тәэмин итү, шулай ук торак пунктның социаль-икътисади үсеше проблемаларын хәл итүгә аларның өлешен арттыру.</p>							
Республика һәм федераль бюджетлар хисабына финанслана торган эшкуарлыкка ярдәм программалары буенча мәгълүмати һәм консультация ярдәме күрсәтү	3	Чиябаш авыл жирлегенә Башкарма комитеты	2026-2028 еллар	Субъектларга күрсәтелгән консультацияләр саны кече һәм урта эшкуарлык, берәмлекләр	3	3	3
Сораштыру үткөрү кече бизнесны үстерү проблемалары урта бизнес аларны чишү юллары	4	Чиябаш авыл жирлегенә Башкарма комитеты	2026-2028 еллар	Үткөрелгән тикшеренүләр саны , берәмлек	2	2	2

Кече һәм урта бизнес вәкилләре өчен хәзерге юридик мәсьәләләр буенча очрашулар һәм семинарлар үткөрү Үзгәреш һәм үсеш законнар, шулай ук гамәлдәге программалар кысаларында эшқуарлыкка ярдәм	1	Чиябаш авыл жирлегенең Башкарма комитеты	2026-2028 еллар	Үткөрелгән семинарлар саны, берәмлек	1	1	1
Яшьләр җәмгыяте белән берлектә аларны яшьләр эшқуарлыгына җәлеп итү	2	Чиябаш авыл жирлегенең Башкарма комитеты	2026-2028 еллар	Үткөрелгән чаралар саны, берәмлек	2	2	2
Кече һәм/яки урта бизнес өчен методик кулланмалар, мәгълүмати буклетлар, брошюралар, плакатлар һәм белешмәлекләр эшләү	1	Чиябаш авыл жирлегенең Башкарма комитеты	2026-2028 еллар	Үткөрелгән чаралар саны, берәмлек	1	1	1